

॥ हनूमत्सम्भाषणम् ॥

विचार्य लोकस्य विवेकतो गतिं
 न राक्षसीं बुद्धिमुपैहि रावण।
 दैवीं गतिं संसृतिमोक्षहैतुकीं
 समाश्रयात्यन्तहिताय देहिनः ॥ १५ ॥

त्वं ब्रह्मणो ह्युत्तमवंशसम्भवः
 पौलस्त्यपुत्रोऽसि कुबेरबान्धवः।
 देहात्मबुद्ध्याऽपि च पश्य राक्षसो
 नास्यात्मबुद्ध्या किमु राक्षसो नहि ॥ १६ ॥

शरीरबुद्धीन्द्रियदुःखसन्ततिः
 न ते न च त्वं तव निर्विकारतः।
 अज्ञानहेतोश्च तथैव सन्ततेः
 असत्त्वमस्याः स्वपतो हि दृश्यवत् ॥ १७ ॥

इदं तु सत्यं तव नास्ति विक्रिया
 विकारहेतुर्न च तेऽद्वयत्वतः।
 यथा नभः सर्वगतं न लिप्यते
 तथा भवान् देहगतोऽपि सूक्ष्मकः ॥ १८ ॥

देहेन्द्रियप्राणशरीरसङ्गतः
 त्वात्मेति बद्ध्वाखिलबन्धभागभवेत्।
 चिन्मात्रमेवाहमजोऽहमक्षरो
 ह्यानन्दभावोऽहमिति प्रमुच्यते ॥ १९ ॥

देहोऽप्यनात्मा पृथिवीविकारजो
 न प्राण आत्माऽनिल एष एव सः ।
 मनोऽप्यहङ्कारविकार एव नो
 न चापि बुद्धिः प्रकृतेर्विकारजा ॥ २० ॥
 आत्मा चिदानन्दमयोऽविकारवान्
 देहादिसङ्घाद्यतिरिक्त ईश्वरः ।
 निरञ्जनो मुक्त उपाधितः सदा
 ज्ञात्वैवमात्मानमितो विमुच्यते ॥ २१ ॥
 अतोऽहमात्यन्तिकमोक्षसाधनं
 वक्ष्ये शृणुष्वावहितो महामते ।
 विष्णोर्हि भक्तिः सुविशोधनं धियः
 ततो भवेज्ज्ञानमतीव निर्मलम् ॥ २२ ॥
 विशुद्धतत्त्वानुभवो भवेत्ततः
 सम्यग्विदित्वा परमं पदं व्रजेत् ।
 अतो भजस्वाद्य हरि रमापतिं
 रामं पुराणं प्रकृतेः परं विभुम् ॥ २३ ॥
 विसृज्य मौर्व्यं हृदि शत्रुभावनां
 भजस्व रामं शरणागतप्रियम् ।
 सीतां पुरस्कृत्य सपुत्रबान्धवो
 रामं नमस्कृत्य विमुच्यसे भयात् ॥ २४ ॥
 रामं परात्मानमभावयन् जनो
 भक्त्या हृदिस्थं सुखरूपमद्वयम् ।
 कथं परं तीरमवाप्नुयाज्जनो
 भवाम्बुधेर्दुःखतरङ्गमालिनः ॥ २५ ॥

नो चेत्त्वमज्ञानमयेन वह्निना
ज्वलन्तमात्मानमरक्षितारिवत्।
नयस्यधोऽधः स्वकृतैश्च पातकैः
विमोक्षशङ्का न च ते भविष्यति ॥ २६ ॥

॥ इति श्रीमदध्यात्मरामायणे उमामहेश्वरसंवादे सुन्दरकाण्डे चतुर्थे सर्गे
हनूमत्सम्भाषणं सम्पूर्णम् ॥

This stotra can be accessed in multiple scripts at:

http://stotrasamhita.net/wiki/Hanumat_Sambhashanam.

 generated on **November 23, 2025**

Downloaded from <http://stotrasamhita.github.io> | StotraSamhita | Credits